

NORGES HØYESTERETT

Den 2. mai 2022 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Falkanger, Bergh og Steinsvik i

HR-2022-880-U, (sak nr. 22-061269STR-HRET), straffesak, anke over kjennelse:

Påtalemyndigheten

(statsadvokat Marit Formo
politiadvokat Lene Hammersland)

mot

A

(advokat Aurora Lindeland Geelmuyden
advokat Frode Sulland)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over kjennelse der lagmannsretten har tatt stilling til spørsmål om avhør som er foretatt på Filippinene skal regnes som bevisopptak etter straffeprosessloven eller domstolsloven.
- (2) Grunnlaget for tiltalen mot A er i korte trekk at han via chattetjenester på internett har medvirket til at det ble begått seksuelle overgrep mot mindreårige på Filippinene i tidsrommet 2012 til 2015, og har besittet fremstillinger av seksuelle overgrep mot barn eller fremstillinger som seksualiserer barn.
- (3) Under etterforskningen har politiet gjennomført flere avhør av fornærmede og vitner på Filippinene.
- (4) Ved Oslo tingretts dom 23. mars 2021 ble A dømt i samsvar med tiltalen til fengsel i 13 år. Han ble også dømt til å betale oppreisning til flere fornærmede.
- (5) A har anket til Borgarting lagmannsrett, og hans anke over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet er henvist til behandling. Ankeforhandlingen er berammet til 9. mai 2022.
- (6) A begjærte avhørene som er gjennomført på Filippinene avskåret som bevis for lagmannsretten, fordi de prosessuelle reglene for bevisopptak ikke er oppfylt og på grunn av andre svakheter ved tilblivelsen.
- (7) Borgarting lagmannsrett avsa 4. april 2022 kjennelse med slik slutning:

«Avhør foretatt på Filippinene av påtalemyndigheten i straffesak mot A er ikke bevisopptak.»

- (8) Lagmannsretten tok ikke stilling til kravet om at avhørene skal avskjæres som bevis. I ettertid har lagmannsretten berammet et eget rettsmøte til behandling av spørsmålet om bevisavskjæring.
- (9) *Påtalemyndigheten* har anket over lagmannsrettens kjennelse. Det er anført at reglene i straffeprosessloven § 237, jf. § 270 gjelder rettslige forklaringer som avgis for norske domstoler, og ikke får direkte anvendelse ved bevisopptak i utlandet. Bevisopptak i henhold til domstolslovens bestemmelser er ikke begrenset til å omfatte rettslige avhør gjennomført i en domstol. At det mangler en formell rettsanmodning til filippinske myndigheter, innebærer ikke at det hefter feil ved bevisopptaket. Hvorvidt bevisene kan føres beror på om de er lovlig innhentet enten etter norsk rett eller etter reglene på Filippinene, jf. prinsippene i domstolloven § 48 siste ledd. Lagmannsretten har ikke foretatt en vurdering av lovmessigheten etter norsk og filippinsk rett. Lagmannsretten har ikke tatt hensyn til at vitnene ikke har møteplikt. Lagmannsretten har ikke tatt stilling til begjæringen om bevisavskjæring, og det er en rekke spørsmål som står ubesvart. Det er lagt ned slik påstand:

«Borgarting lagmannsretts kjennelse av 4. april 2022 oppheves.»

- (10) A har inngitt tilsvaer. Det er anført at lagmannsrettens kjennelse er korrekt. Et feilfritt bevisopptak foretatt i utlandet krever at det har vært sendt en rettsanmodning. Påtalemyndigheten har ikke fremlagt noen dokumentasjon som tilsier at avhørene er gjennomført i tråd med filippinsk rett. Om vitnene kunne vært unntatt fra møteplikt har ikke betydning for spørsmålet om reglene for gjennomføring av bevisopptak er fulgt i denne saken. Det utgjør ikke en mangel ved lagmannsrettens kjennelse at spørsmålet om bevisavskjæring ikke er avgjort etter skriftlig behandling. Det er lagt ned slik påstand:

«Anken forkastes.»

- (11) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at lagmannsretten har avsagt kjennelsen som første instans. De begrensningene i ankeutvalgets kompetanse som følger av straffeprosessloven § 388 første ledd, får derfor ikke anvendelse.
- (12) Ankeutvalget er kommet til at anken må avvises.
- (13) Lagmannsretten har ved kjennelsen tatt stilling til «om de omtvistede bevisene er lovlige gjennomførte bevisopptak». Avgjørelsen er truffet i medhold av straffeprosessloven § 272 første ledd bokstav c, jf. § 274.
- (14) Denne bestemmelsen gir etter ordlyden retten adgang til å avholde rettsmøte under saksforberedelsen til behandling av spørsmål om å «avskjære bevisførsel under hovedforhandlingen».
- (15) Det fremgår avslutningsvis i kjennelsen at lagmannsretten ikke har tatt stilling til om avhørene skal avskjæres som bevis under ankeforhandlingen. Av sakens dokumenter fremgår det videre at det etter at kjennelsen ble avsagt, er berammet eget rettsmøte til behandlingen av spørsmålet om bevisavskjæring.

- (16) Ankeutvalget finner i lys av dette ikke grunn til å vurdere nærmere om straffeprosessloven § 272 første ledd bokstav c overhodet gir adgang til å avsi kjennelse om hvorvidt gjennomførte avhør er å anse som bevisopptak eller ikke. Som det fremgår av ankeutvalgets kjennelse 29. april 2022, HR-2022-866-U, avsnitt 13, kan spørsmål om bevisavskjæring etter denne bestemmelsen etter gjeldende rett heller ikke behandles skriftlig.
- (17) Ut fra premissene i kjennelsen forstår ankeutvalget det slik at avgjørelsen av spørsmålet om bevisførselen skal avskjæres, ble besluttet utsatt til senere behandling i rettsmøte. Det følger av straffeprosessloven § 272 andre ledd at en slik beslutning ikke kan ankes.
- (18) Anken må på denne bakgrunn avvises.
- (19) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Anken avvises.

Espen Bergh
(sign.)

Aage Thor Falkanger
(sign.)

Kine Steinsvik
(sign.)